

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ “РОЯЛЬ КАНІН УКРАЇНА”
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ТА МЕДИЦИНИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТВАРИН І
ПТИЦІ ІМ. В.І. ЛЕВЧЕНКА**

Всеукраїнська науково-практична конференція

**“АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН:
ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ІННОВАЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ”**

**присвячена 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук,
професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної
медицини України Левченка Володимира Івановича**

6–7 листопада 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 636.09:616.1/4-008.441.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор;
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук;
Варченко О.М., д-р екон. наук;
Димань Т.М., д-р с.-г. наук;
Царенко Т.М., канд. вет. наук;
Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук;
Мостипан О.В., відповідальний секретар

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні аспекти внутрішньої патології тварин: виклики, досвід, інновації, перспективи: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної медицини України Левченка Володимира Івановича, 6–7 листопада 2025 р., Білоцерківський НАУ. 156 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

3. New Bacteriophages for Treating Canine External Otitis Caused by *Pseudomonas aeruginosa* and *Staphylococcus pseudintermedius* / Y. Horiuk et al. *World's Veterinary Journal*. 2025. Vol. 15, no. 2. P. 389–398. <https://doi.org/10.54203/scil.2025.wvj39>
4. Isolation of bacteriophages specific to *Pseudomonas mosselii* for controlling milk spoilage / R. Wongyoo et al. *International Dairy Journal*. 2023. P. 105674. <https://doi.org/10.1016/j.idairyj.2023.105674>
5. Isolation and characterization of a bacteriophage and its potential to disrupt multi-drug resistant *Pseudomonas aeruginosa* biofilms / Y. Yuan et al. *Microbial Pathogenesis*. 2019. Vol. 128. P. 329–336. <https://doi.org/10.1016/j.micpath.2019.01.032>

УДК 636.7.09:616.36/.61:616-07

РУДЯШКО В.С., здобувач ступеня доктора філософії,
КАНІВЕЦЬ Н.С., канд. вет. наук,
ШЕЛУДЬКО А.О., методист факультету ветеринарної медицини
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
vladyslav.rudiashko@pdau.edu.ua

ДОСЛІДЖЕННЯ СЕЧІ СОБАК ЗА ХВОРОБ ПЕЧІНКИ ТА НИРОК

У тезах наведено результати досліджень сечі собак за патології печінки та нирок. Встановлено, що за різних захворювань печінки відбуваються зміни функції нирок, що підтверджується змінами властивостей сечі.

Ключові слова: діагностика, собаки, патологія, печінка, нирки, сеча.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що патологія печінки та нирок часто перебігає поєднано [1, 3]. Хвороби печінки, зазвичай, супроводжуються порушенням білкового, жирового та вуглеводного обміну, порушенням синтезу важливих біогенних компонентів, переважанням процесів катаболізму [2, 5]. Це супроводжується порушенням функцій всіх органів та систем, розвитком поліморбідної патології. Зокрема, за хвороб печінки порушується функціонування нирок [4]. Описано зміни біохімічних показників крові, ультрасонографічних характеристик нирок, є інформація щодо змін показників сечі за патології печінки. Однак, дані щодо змін властивостей сечі поодинокі. Тому вивчення даного питання є актуальним.

У зв'язку із вищезазначеним, метою досліджень було дослідити та описати зміни властивостей сечі за різних хвороб печінки (гострий і хронічний гепатит, цироз печінки, жировий гепатоз).

Дослідження проводили в умовах кафедри терапії імені професора П.І.Локеса Полтавського державного аграрного університету у період 2023–2025 рр.

Об'єкт досліджень – собаки із хворобами печінки, діагностованими за допомогою комплексу досліджень – клінічних, біохімічних та ультрасонографічних. У сечі, відібраної зранку натще вільним способом, визначали фізичні та хімічні властивості (колір, запах, об'єм, прозорість,

питому вагу, рН, уміст глюкози, кетонів, наявність еритроцитів, лейкоцитів, епітелію, кристалів, бактерій та циліндрів). Для порівняння визначали аналогічні показники сечі клінічно здорових тварин. Дослідження здійснювали з дотриманням вимог, стандартів та методів (вимоги DSTU ISO/IEC 17025:2006 (2006), відповідно до положень Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовуються в експериментальних та інших наукових цілях (1986), у відповідності до Закону України № 27 (2006), згідно наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 249 (2012).

В результаті досліджень було встановлено, що за гострого перебігу гепатиту перебігу забарвлення сечі у собак яскраво-жовте, на відміну від сечі клінічно здорових тварин, прозорість збережена, консистенція рідка, відносна густина та запах не відрізняються від показників клінічно здорових тварин. Це свідчить про розвиток білірубінурії за рахунок кон'югованого білірубіну, вміст якого у сечі зростає внаслідок цитолізу гепатоцитів. Також у тварин встановлено сліди білку та крові у сечі. Мікроскопією сечового осаду виявлено до 14 еритроцитів у полі зору мікроскопу та до 6 лейкоцитів. Це пояснюється присутністю токсичних метаболітів, що подразнюють нефрони.

За хронічного гепатиту зміни сечі у собак були більш суттєвими: насичено жовтий колір, різкий неприємний запах із відтінком аміаку, слабкокисла реакція, вміст білірубіну понад 15 мкмоль/л. Мікроскопією осаду виявляли лейкоцити, еритроцити та окремі клітини епітелію, що вказує на початок деструктивних змін у нирках під впливом високого вмісту аміаку та жовчних пігментів у сечі внаслідок хронічного запалення печінки.

У собак, хворих на гіпертрофічний цироз печінки, сеча мала помаранчево-жовте забарвлення, була непрозорою, з різким запахом аміаку. Такі зміни зумовлені порушенням азотного обміну у печінці, що супроводжується значним утворенням білірубіну, продуктів розпаду білків та аміаку. Кислотність сечі зменшувалась, рН був вищим за показники клінічно здорових тварин унаслідок азотемії на тлі зниження утворення сечовини в печінці. У сечі собак за гіпертрофічного цирозу печінки виявлено білок у кількості 1–3 г/л, глюкозу – 10–25 ммоль/л та білірубін (15–50 мкмоль/л). Високий рівень білірубіну та продукти катаболізму у печінці створюють значне навантаження на нефрони, що порушує процеси фільтрації та реабсорбції і супроводжується протеїнурією та глюкозурією. Результати мікроскопії осаду сечі також вказують на ураження нефронів – еритроцити до 15 у полі зору мікроскопу, лейкоцити – до 17, епітелій нирок – до 8. Все вищевказане дає підстави стверджувати про деструктивні та дистрофічні зміни у клубочках та канальцях нефронів. Подібні спостереження також відмічені науковцями [Watson, 2017; Assawarachan et al., 2020].

За атрофічного цирозу печінки сеча собак мала властивості, подібні до таких за гіпертрофічного цирозу, за винятком забарвлення (жовте із зеленкуватим відтінком) та складу осаду сечі, де знаходили, окрім формених елементів крові, епітеліальні циліндри (4–8 у полі зору мікроскопу).

За гепатоліпідозу зміни властивостей сечі собак були малоінформативні.

Отже, хвороби печінки у собак характеризуються змінами властивостей сечі та складу сечового осаду, залежно від перебігу захворювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Howard M. Acute kidney injury and liver disease in an American bulldog with suspected leptospirosis. *The Canadian veterinary journal = La revue veterinaire Canadienne*. 2024. № 65(4). P. 385–388.

2. Kashliak N., Vlizlo V. Hepatic encephalopathy in dogs. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2024. № 15(4). P. 921–925. <https://doi.org/10.15421/0224134>

3. Takashima S., Nagamori Y., Ohata K., Oikawa T., Sugaya T., Kobatake Y., Nishii N. Clinical evaluation of urinary liver-type fatty acid-binding protein for the diagnosis of renal diseases in dogs. *The Journal of veterinary medical science*. 2021. № 83 (9). P. 1465–1471. <https://doi.org/10.1292/jvms.20-0698>

4. Wazir H., Abid M., Essani B., Saeed H., Ahmad Khan M., Nasrullah F., Qadeer U., Khalid A., Varrassi G., Muzammil M. A., Maryam A., Syed A. R. S., Shah A. A., Kinger S., Ullah F. Diagnosis and Treatment of Liver Disease: Current Trends and Future Directions. *Cureus*. 2023. № 15(12). P. e49920. <https://doi.org/10.7759/cureus.49920>

5. Younossi Z. M., Golabi P., Paik J. M., Henry A., Van Dongen C., Henry L. The global epidemiology of nonalcoholic fatty liver disease (NAFLD) and nonalcoholic steatohepatitis (NASH): a systematic review. *Hepatology (Baltimore, Md.)*. 2023. № 77(4). P. 1335–1347. <https://doi.org/10.1097/HEP.0000000000000004>

УДК: 636.8/636.7:616-008

ДМИТРЕНКО Н.І., КАНІВЕЦЬ Н.С., кандидати вет. наук,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

КОЗКА А.О., лікар вет. медицини
Ветеринарна клініка VetExpert, м. Полтава
nadiia.dmytrenko@pdau.edu.ua

ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ У СОБАК І КОТІВ: ВІКОВА І ПОРОДНА СХИЛЬНІСТЬ, ВІЗУАЛЬНА ДІАГНОСТИКА

Проведено дослідження поширення цукрового діабету серед собак і котів м. Полтава. Встановлено, що найчастіше цукровий діабет реєструється у віці 7–10 років, породної схильності не виявлено, частіше реєструється у метисів.

Ключові слова: цукровий діабет, порушення обміну речовин, ендокринні патології дрібних тварин, візуальна діагностика.

Цукровий діабет все частіше реєструється у котів та собак, особливо старше семи років і характеризується появою глюкози в сечі та підвищенням її рівня в крові. При діабеті відмічають зміни функціонування різних органів і систем внаслідок порушення вуглеводного, жирового та білкового обміну речовин [1–4].

За 2018–2025 роки в клініці було обстежено 35 собак і 45 котів, у яких виявили цукровий діабет. Серед собак захворювання діагностували у 15 псів і

ЗМІСТ

Секція 1. Внутрішні хвороби жуйних тварин

Влізло В.В., Сімонов М.Р., Максимович І.А., Чернушкін Б.О., Русин В.І., Леньо М.І., Приступа О.І. Стан протеолізу за субклінічного кетозу у молочних корів.....	3
Личук М.Г., Слівінська Л.Г., Паска М.З., Щербатий А.Р. Клініко-біохімічна характеристика метаболічних порушень у високопродуктивних молочних корів української чорно-рябої породи.....	5
Долецький С.П., Мандигра Ю.М., Родченко Л.М. Зміни вмісту загальних глікозаміногліканів у крові лактуючих корів за впливу препарату Мінпанкор.....	8
Козій Н.В., Шаганенко Р.В., Авраменко Н.В., Шаганенко В.С., Козій В.І. Патолофізіологічне обґрунтування сучасних методів фармакотерапії за бронхопневмонії у тварин.....	11
Гоцуляк М.М., Сахнюк В.В. Зміни концентрації кальцидіолу у кітних козематок при застосуванні вітамінно-мінерального преміксу та мінеральної суміші.....	15
Грицай В.В., Чуб О.В., Саморай М.М. Інформативність використання сенсорів румінації та активності з метою ранньої діагностики зміщення сичуга у високопродуктивних корів.....	17

Секція 2. Внутрішні хвороби коней та свиней

Слівінська Л.Г., Стефаник О.В. Аналіз клінічних випадків обструкції стравоходу у коней.....	20
Влізло В.В., Седіло Г.М., Остапів Д.Д. Стан гемопоєзу у свиней при згодовуванні кормової добавки з органічними сполуками мікроелементів.....	24
Нікітіна Д.Є., Улько Л.Г. Функціональні порушення шлунково-кишкового тракту у коней під впливом хронічного стресу.....	26
Супруненко К.В., Каришева Л.П. Динаміка показників міді в сироватці крові лоша при пероральному застосуванні ретинолу ацетату глибокожеребим кобилам.....	29
Зарицький С.М., Бурда Т.Л. Методи проведення електрокардіографії у коней.....	32
Піддубняк О.В. Комплексна оцінка впливу вітамінно-амінокислотного комплексу на метаболічні процеси у коней.....	34
Тишківська Н.В., Тишківський М.Я. Застосування органічної кормової суміші на основі гумінових кислот у ветеринарії: досвід використання в свинарстві.....	37
Свистун Ю.О., Личук М.Г. Метаболічний синдром у сучасному свинарстві: клініко-патогенетичні аспекти та перспективи корекції.....	40
Костюшкевич К.Л., Єсіна Е.В. Порівняльна характеристика препаратів “Глептосил” і “Біоферон” за профілактики анемії в поросят	43

Секція 3. Внутрішні хвороби дрібних домашніх та екзотичних тварин

Слівінська Л.Г., Федорович В.Л., Федорович Н.М. Порівняльна ефективність імуносупресивної терапії собак карликових порід за неінфекційного менінгоенцефаліту.....	45
Кашляк Н.О., Влізло В.В. Вроджені портосистемні шунти у собак.....	49
Моспан В.Я., Щербатий А.Р. Поширення та діагностика метаболічного синдрому у котів..	52
Андрушак Н.В., Личук М.Г. Гіпотиреоз у собак: поширеність, породна схильність та діагностика.....	55
Водоп'янова Л.А., Бобрицька О.М., Улізко П.Ю. Неврологічна діагностика спинного мозку у дрібних домашніх тварин: сучасні підходи та перспективи.....	58
Собакар Ю.В. Діагностика ендокринопатій у собак.....	60
Морозенко Д.В., Кравченко Н.О. Ферментодіагностика у гастроентерології собак та котів: клінічні випадки з ветеринарної практики.....	64

Фільчугова К.О., Кібкало Д.В. Ефективність транскутанної мікроотокової електростимуляції при лікуванні нейрогенного гіпертонусу сфінктера сечового міхура у собак з травмами хребта.....	67
Тимошенко О.П., Сидельов В.В. Реабілітаційний потенціал свійських котів і собак в умовах притулку для тварин.....	69
Ренгач Д.І., Тішкіна Н.М., Семьонов О.В. Діагностичні критерії ідіопатичного циститу котячих.....	72
Семьонов О.В., Шкваря М.М., Тішкіна Н.М., Тимченко К.А. Діагностика та лікування ідіопатичного циститу у kota.....	74
Андріяш О.Є., Тішкіна Н.М. Особливості діагностики та лікування синдрому триадиту в котів.....	77
Римський В.В. Кореляційні взаємозв'язки між показниками антиоксидантного статусу та ехокардіографічними параметрами у собак із міксоматозною дегенерацією мітрального клапану.....	79
Богдан А.А., Суслowa Н.І. Оцінка якості сну у собак за ідіопатичної епілепсії.....	81
Білий Д.Д. Стоматологічні хвороби у собак.....	83
Кмітевич Є.О., Шарандак П.В., Грушанська Н.Г. Гематологічні зміни у собак хворих на бабезіоз.....	85
Троценко К.А., Шарандак П.В., Грушанська Н.Г. Езофагостомічне ентеральне годування котів за патологій печінки: техніка, показання та клінічне значення.....	88
Розумнюк А.В., Костенко В.М., Огрудков М.С. Захист кожної клітини.....	89
Селезньов Д.Г., Цвіліховський М.І. <i>Toceranib phosphate</i> у лікуванні собак за пухлин ендокринної системи: клінічні результати, комбіновані підходи та перспективи застосування інгібіторів тирозинкіназ.....	91
Кожин В.А., Чухно В.С., Колінчук Р.В. Ультразвукові особливості дослідження полікістозу нирок у собак.....	93
Кожин В.А., Чухно В.С., Колінчук Р.В. Ультразвукові особливості дослідження жовчокам'яної хвороби у собак.....	95
Горюк Ю.В. Фармакологічні аспекти застосування бактеріофагів у терапії зовнішнього отиту собак.....	97
Рудяшко В.С., Канівець Н.С., Шелудько А.О. Дослідження сечі собак за хвороб печінки та нирок.....	99
Дмитренко Н.І., Канівець Н.С., Козка А.О. Цукровий діабет у собак і котів: вікова і породна схильність, візуальна діагностика.....	101
Улько Л.Г. Методи контролю <i>remphigus foliaceus</i>	103
Возіян В., Дубін Р.А. Діагностика та лікування ідіопатичного циститу у котів.....	105
Возіян В., Дубін Р.А. Діагностика та лікування собак за гострого панкреатиту.....	107
Кушнір В.Ю., Сніцар К.О. Порушення вітамінно-мінерального балансу у собак: діагностика та корекція.....	109
Лігоміна І.П., Сокульський І.М., Побірський М.М., Соловйова Л.М. Біохімічні та морфологічні зміни у собак і котів за метаболічних та інвазійних патологій.....	111
Федоренко І.О., Алексєєва А.А. Сечокам'яна хвороба – найпоширеніша урологічна патологія у котів.....	113
Харченко А.В., Мельник А.Ю., Білик Б.П. Динаміка клініко-біохімічних показників у котів з печінковим ліпідозом за різних схем терапії.....	116
Білик Б.П., Мельник А.Ю., Харченко А.В. Діагностика та порівняльна оцінка методів лікування котів, хворих на панкреатит.....	120
Остапенко Є.О., Землянський А.О. Гастрит в собак.....	124
Свірчук О.В., Землянський А.О. Панкреатит в собак.....	126

Секція 4. Внутрішні хвороби птиці

Дубін Р.А. Вплив пробіотичних препаратів на мікробіоту та продуктивність курчат-бройлерів.....	129
Мельник А.Ю., Сакара В.С., Дубін О.М. Фракційний склад кальцію в курчат-бройлерів за використання вітамінного препарату.....	132
Трофім'як М.Л., Слівінська Л.Г. Модуляція мікробіому кишечника курей-несучок за допомогою пребіотиків.....	136

Секція 5. Актуальні проблеми ветеринарної токсикології та фармації

Мандигра Ю.М., Воловик Г.П., Бойко О.П., Долецький С.П., Мандигра М.С. Ветеринарно-санітарні заходи забезпечення здоров'я сільськогосподарських тварин.....	139
Кошевой В.І., Науменко С.В., Беспалова І.І. Антиоксидантна дія наночастинок цинку карбонату у самців кролів.....	142
Бойко Г.В., Бойко Н.І., Бойко Ю.В. Вплив комбінованого Т-2 та зеараленонтоксикозу на динаміку маси тіла курчат-бройлерів.....	144
Яценко І.В., Козачок В. До питання судово-ветеринарної класифікації ранових ушкоджень, заподіяних гострими зброями.....	147
Чумак В.О. Перспективи використання культури клітин у дослідженнях кормових добавок.....	150
Чернай Д.С., Рубленко С.В. Мікробіологічний склад повітря та поверхонь приміщень у ветеринарних клініках.....	151